

LIETUVOS RESPUBLIKOS RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBA
NACIONALINIO MOKSLEIVIŲ VAIZDO TURINIO KONKURSO „ŠVARUS INTERNETAS“
NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

- 1.1. Nacionalinio moksleivių vaizdo turinio konkurso „Švarus internetas“ (toliau – konkursas) nuostatai reglamentuoja konkurso organizavimo tvarką, reikalavimus konkurso dalyviams ir jų teikiamiems konkursiniams darbams (vaizdo turiniui), konkurso dalyvių registracijos, konkurso darbų pateikimo ir vertinimo bei konkurso nugalėtojų apdovanojimo tvarką.
- 1.2. Konkurso organizatorius – Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba (toliau – RRT), kurioje veikia šalies interneto „Karštoji linija“.
<https://www.svarusinternetas.lt/index.php/pranesk/>
- 1.3. Konkursas ir projekto „Švarus internetas“ veiklos yra finansuojamos RRT lėšomis.

II. KONKURSO TIKSLAS IR POTEMĖS

- 2.1. **Konkurso tikslas** – ugdyti Lietuvos moksleivių pilietiškumą, kūrybiškumą ir kritinį mąstymą, didinti jų sąmoningumą apie internete kylančias rizikas, jų atpažinimą ir saugaus elgesio būdus, supažindinti su RRT interneto „Karštosios linijos“ veikla, šviesti moksleivius ir visuomenę saugesnio elgesio internete klausimais bei skatinti nelikti abejingiems susidūrus su neteisėtu, žalingu ar kitaip pavojingu turiniu virtualioje erdvėje.
- 2.2. **Konkurso potėmės:** kurdami 30–40 sekundžių vaizdo turinį (toliau – konkursinis darbas) dalyviai privalo **remtis viena iš žemiau pateiktų situacijų**. Konkursiniame darbe turi būti aiškiai atskleista konkreti problema, su kuria gali susidurti vaikai ar paaugliai internete, ir parodyta, kaip tokioje situacijoje elgtis. Svarbu ne tik inscenizuoti problemą, bet ir pateikti sprendimą – paskatinti kreiptis pagalbos bei parodyti, kad apie pavojingą ar neteisėtą turinį galima pranešti RRT Karštajai interneto linijai svetainėje [svarusinternetas.lt](https://www.svarusinternetas.lt).

2.2.1. „Pamiršta YouTube paskyra“

Trečiokas su draugais filmuoja juokingus vaizdo įrašus ir kelia juos į savo „YouTube“ kanalą. Jam atrodo smagu – jis net nesusimąsto, kad tuos įrašus gali matyti bet kas. Po kelerių metų jis – jau paauglys. Kanalą seniai pamiršo, nebeprisimena nei el. pašto adreso, nei slaptažodžio. Vieną dieną klasės draugai netikėtai suranda senus vaizdo įrašus. Jie pradeda jais dalintis, kurti memus, juoktis ir tyčiotis. Jis norėtų viską ištrinti, tačiau nebegali prisijungti prie paskyros.

Problema: pamirštos paskyros, skaitmeninis pėdsakas, privatumas, kibernetinės patyčios.

Pagrindinė mintis: tai, kas internete atrodo juokinga šiandien, gali sugrįžti po daugelio metų.

2.2.2. „Tik viena nuotrauka“

Aštuntokė socialiniuose tinkluose susipažįsta su bendraamžiu. Jie bendrauja jau kelias savaites, todėl mergina pradeda juo pasitikėti. Vieną dieną vaikiną paprašo atsiųsti privačią nuotrauką. Patikina, kad ji liks tik tarp jų. Po kelių dienų jis paprašo dar vienos. O netrukus mergina sulaukia žinutės – jei neatsiųs daugiau nuotraukų, viskas bus išplatinta jos tėvams, draugams ir mokyklai. Mergina nebežino, ką daryti. Ji bijo prisipažinti, nes mano, kad pati bus apkaltinta.

Problema: seksualinis šantažas, manipuliacija, nepilnamečių išnaudojimas internete.

Pagrindinė mintis: net jei nuotrauka buvo išsiųsta savo noru, atsakomybė tenka šantažuotojui, o ne aukai.

2.2.3. „Tai – ne mano nuotrauka“

Dešimtokė pastebi, kad klasėje visi keistai į ją žiūri. Netrukus draugė atsiunčia nuorodą – internete plinta tariamai jos apsinuoginusios nuotraukos. Paaiškėja, kad jos sukurtos dirbtiniu intelektu (toliau – DI), panaudojus paprastą merginos nuotrauką iš socialinių tinklų. Nors nuotraukos netikros, jos greitai išplinta tarp mokinių. Mergina tampa pajuokos objektu, o įrodyti, kad vaizdai suklastoti, pasirodo daug sunkiau, nei ji tikėjosi.

Problema: DI sugeneruotos nuotraukos, reputacijos menkinimas, kibernetinės patyčios.

Pagrindinė mintis: netikras vaizdas gali sukelti realias pasekmes.

2.2.4. „Lengvi pinigai“

Dvyliktokui per „Telegram“ parašo nepažįstamas žmogus ir pasiūlo greitai užsidirbti. Iš pradžių užduotys atrodo nekalios – persiųsti kelias žinutes, panaudoti savo banko sąskaitą, patvirtinti tapatybę ar nufilmuoti trumpą vaizdo įrašą. Vėliau paaiškėja, kad jis įtrauktas į nusikalstamą schemą. Jo asmens duomenys ir atsiųsta informacija tampa priemone jį šantažuoti arba panaudojami kitų žmonių apgaulinėjimui.

Problema: verbavimas internete, sukčiavimas, asmens duomenų išviliojimas, šantažas.

Pagrindinė mintis: jei internete siūlomi lengvi pinigai už beveik nieką – tai beveik visada yra spąstai.

III. KONKURSO DALYVIAI IR DALYVAVIMO SĄLYGOS

- 3.1. Konkurse gali dalyvauti Lietuvos bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo įstaigų mokiniai individualiai arba komandomis iki 5 asmenų. Dalyvių registraciją ir dalyvavimą konkurse visais atvejais kuruoja mokytojas.
- 3.2. Vertinimas vyksta trijose amžiaus grupėse:
 - 1–4 pradinės klasės.
 - 5–8 progimnazijos klasės.
 - I–IV gimnazijos klasės.
- 3.3. Kuruojančio mokytojo vaidmuo:
 - Konkurse dalyvaujančius pavienius mokinius ir komandas registruoja bei jų dalyvavimą kuruoja mokyklos mokytojas.
 - Kuruojantis mokytojas prieš paskelbiant ir registruojant konkursinį darbą užtikrina, kad dalyviai ir, kai taikoma, jų atstovai pagal įstatymą yra susipažinę su šiuose Nuostatuose nustatytais konkursinio darbo viešinimo ir naudojimo sąlygomis ir kad yra gauti teisės aktų reikalaujami sutikimai dėl konkursiniame darbe naudojamų atpažįstamų nepilnamečių atvaizdo ir (ar) balso, o registracijos metu organizatoriui pateikiamas tai patvirtinantis pareiškimas.
 - Prieš registruodamas konkursinį darbą kuruojantis mokytojas įvertina, ar jo turinys atitinka šių Nuostatų ir taikomų teisės aktų reikalavimus, bendrąsias etikos normas ir nepažeidžia kitų asmenų teisių ir teisėtų interesų.
 - Nors konkursiniuose darbuose nagrinėjamos jautrios temos ir internete kylančios rizikos, vaizdinė medžiaga turi būti pateikiama etiškai ir korektiškai, nepažeidžiant kitų asmenų teisių ir orumo.
- 3.4. **Darbų nevertinimas:** darbai nevertinami, jeigu:
 - neatitinka šių Nuostatų reikalavimų;
 - yra plagijuoti arba pažeidžia kitų asmenų autorių teises ar kitas teises;

- juose be teisėto pagrindo naudojamas kitų asmenų atvaizdas, balsas, asmens duomenys ar kita nevieša informacija;
- registracijos metu pateikta melaginga ar klaidinanti informacija.

IV. KONKURSINIO DARBO TURINIO, TECHNINIAI IR VIEŠINIMO REIKALAVIMAI

4.1. Konkursinis darbas turi atitikti šiuos techninius reikalavimus:

- **Trukmė:** nuo 30 iki 40 sekundžių. Šio reikalavimo neatitinkantys darbai nevertinami.
- **Formatas: vertikalus formatas (9:16 kraštinių santykis)**, pritaikytas išmaniųjų telefonų ekranams (filmuojama vertikaliai, kaip „TikTok“, „Instagram Reels“ ar „Facebook Reels“ turiniui). Horizontalaus formato darbai nevertinami.
- **Raiška:** rekomenduojama ne mažesnė nei Full HD (1080x1920 px).
- **Atlikimo technika:** pasirenkama laisvai. Gali būti naudojamas gyvas filmavimas (vaidybinis siužetas, interviu), skaitmeninė ar ranka piešta animacija, taip pat DI priemonėmis sukurtas turinys. Jei kuriant darbą naudojamos DI priemonės, tai turi būti pažymėta.
- **Vaizdo ir garso kokybė:** turi būti užtikrintas pakankamas, natūralus apšvietimas (vengti filmavimo tamsoje ar prieš stiprų šviesos šaltinį) ir aiškus garsas (vengti vėjo, pašalinio triukšmo ar aido). Konkursiniame darbe vartojama kalba ir pateikiamas tekstas turi būti lietuvių kalba.

4.2. Konkursinis darbas turi atitikti šiuos turinio reikalavimus:

- Darbas turi būti etiškas, korektiškas, nepažeisti kitų asmenų teisių ir orumo bei atitikti šių Nuostatų reikalavimus.
- Darbe negali būti naudojamas realus neteisėtas ar žalingas turinys, realių nukentėjusių asmenų duomenys, privatūs susirašinėjimai, prisijungimo, banko ar kiti nevieši asmens duomenys.
- Kitų atpažįstamų asmenų atvaizdas ir (ar) balsas gali būti naudojami tik turint tam reikalingą sutikimą.
- Naudojama muzika, garso efektai, vaizdai ir kitas trečiųjų asmenų sukurtas turinys negali pažeisti autorių ar kitų teisių. Rekomenduojama naudoti teisėtai prieinamus arba autorinių teisių nevaržomus kūrinius.
- Naudojant DI priemones negali būti kuriamas žeminantis ar kitaip asmens teisės pažeidžiantis **konkretaus realaus nepilnamečio atvaizdas** ar šiuo tikslu naudojamos realaus nepilnamečio nuotraukos ar kiti jo duomenys.

4.3. Konkursinio darbo viešinimas ir žymėjimas socialiniuose tinkluose:

- Konkursinis darbas, suderinus su kuruojančiu mokytoju, viešai paskelbiamas mokyklos, kuruojančio mokytojo arba, laikantis atitinkamo socialinio tinklo naudojimo ir amžiaus reikalavimų, mokinio socialinio tinklo paskyroje ir kviečiama už jį balsuoti (renkant patiktukus).
- Prie konkursinio darbo turi būti pažymėtos paskyros **@RRT** ir **@svarusinternetas**, nurodyta, kad konkursinis darbas skirtas RRT konkursui „Švarus internetas“, ir naudojamos grotažymės **#SvarusInternetas #RRT #INHOPE #NetoleruokPatyciu**.
- Konkursinis darbas turi būti viešai prieinamas bent iki konkurso rezultatų paskelbimo dienos, kad organizatorius galėtų patikrinti jo atitiktį konkurso sąlygoms ir visuomenės balsavimo rezultatus.

V. KONKURSO EIGA IR APDOVANOJIMAI

5.1. I ETAPAS (rugsėjo 7 d. – rugsėjo 30 d.) – konkursinių darbų rengimas, viešinimas ir registracija:

- Nuo rugsėjo 7 d. dalyviai, kuruojami mokytojo, rengia konkursinius darbus ir juos viešai paskelbia šių Nuostatų 4.3 papunktyje nustatyta tvarka. Paskelbus konkursinį darbą, visuomenė kviečiama už jį balsuoti reakcijomis („patinka“).
- Kiekvienam konkursiniam darbui pasirenkama viena jo viešo paskelbimo nuoroda, pagal kurią vertinamas visuomenės balsavimo rezultatas.
- Iki rugsėjo 30 d. kuruojantis mokytojas užregistruoja dalyvį ar komandą, užpildydamas elektroninę „Google Forms“ registracijos formą ir pateikdamas konkursinio darbo nuorodą.
- Registracijos formoje pateikiama konkurso organizavimui ir vykdymui reikalinga informacija: miestas, mokyklos pavadinimas, kuruojančio mokytojo vardas, pavardė ir kontaktiniai duomenys (el. pašto adresas, ryšio numeris), dalyvio ar komandos pavadinimas, pasirinkta potėmė, atstovaujama amžiaus grupė / klasė, nuoroda į paskelbtą konkursinį darbą, taip pat patvirtinama, kad yra gauti šių Nuostatų 3.3 papunktyje nurodyti reikalingi sutikimai.
- Visuomenės balsavimas baigiamas rugsėjo 30 d. [23.59 val.]. Vertinamas iki šio momento konkursinio darbo publikacijoje viešai matomas reakcijų („patinka“) skaičius.

5.2. II ETAPAS (spalio 1 d. – spalio 9 d.) – konkursinių darbų patikra ir komisijos vertinimas:

- **Spalio 1–9 d.:** RRT patikrina, ar užregistruoti konkursiniai darbai ir jų pateikimas atitinka šių Nuostatų reikalavimus. Reikalavimų neatitinkantys darbai nevertinami.

- Visus Nuostatų reikalavimus atitinkančius konkursinius darbus vertina RRT sudaryta vertinimo komisija.
- Vertinimo komisija darbus vertina pagal šių Nuostatų VI skyriuje nustatytus kriterijus.
- Galutinis kiekvieno konkursinio darbo rezultatas apskaičiuojamas įvertinus komisijos vertinimą ir visuomenės balsavimo rezultatą šių Nuostatų 6.3 papunktyje nustatytomis proporcijomis.

KONKURSO REZULTATŲ NUSTATYMAS IR PASKELBIMAS (spalio 12 d.):

- Pagal galutinius vertinimo rezultatus nustatomi trijų pagrindinių vietų nugalėtojai.
- **Apie laimėjimą nugalėtojai informuojami per konkursinį darbą registravusį kuruojantį mokytoją.**
- Konkurso rezultatai skelbiami RRT interneto svetainėje ir RRT facebook paskyroje.
- Atrinkti geriausi konkursiniai darbai taps RRT saugesnio interneto švietimo veiklų dalimi ir bus naudojami kuriant RRT edukacines tinklalaides, skirtas visuomenės, ypač vaikų ir jaunimo, švietimui apie internete kylančias rizikas, jų atpažinimą, tinkamą reagavimą ir pagalbos galimybes. Tinklalaidės bus viešinamos lapkričio–gruodžio mėnesiais, o atrinkti darbai taip pat galės būti naudojami kitose RRT vykdomose saugesnio interneto švietimo ir informavimo veiklose šių Nuostatų VII skyriuje nustatytomis sąlygomis.
- Trijų pagrindinių vietų nugalėtojai bus apdovanoti konkurso prizais.

5.3. APDOVANOJIMŲ RENGINYS (vasario 10 d.):

- Trijų pagrindinių vietų nugalėtojai bus kviečiami į 2027 m. vasario mėn. vyksiantį Saugesnio interneto dienas skirtą renginį, kuriame jiems bus įteikti Konkurso prizai. Didžiausios vertės prizai sieks 500 Eur.

VI. KONKURSINIŲ DARBŲ VERTINIMO KRITERIJAI IR REZULTATŲ APSKAIČIAVIMAS

6.1. Konkursiniai darbai vertinami pagal šiuos kriterijus:

- **Potėmės atskleidimas ir turinio etika** – pasirinktos problemos ir jos sprendimo atskleidimo tikslumas, aiškumas, atitiktis konkurso tikslui, etiškas ir korektiškas turinio pateikimas.
- **Kūrybiškumas ir originalumas** – pasirinkto sprendimo, idėjos ir jos pateikimo originalumas.

- **Žinutės aiškumas ir poveikis** – gebėjimas aiškiai perteikti pagrindinę žinutę, atkreipti dėmesį į internete kylančią riziką ir parodyti tinkamą reagavimo ar pagalbos būdą.
- **Techninė atlikimo kokybė** – vaizdo ir garso kokybė, stabilumas, nustatyto formato ir kitų techninių reikalavimų laikymasis.

6.2. Vertinimo komisija konkursinius darbus vertina skirdama balus:

Vertinimo kriterijus	Maksimalus balų skaičius
Potemės atskleidimas ir turinio etika	40
Kūrybiškumas ir originalumas	25
Žinutės aiškumas ir poveikis	20
Techninė atlikimo kokybė	15
Iš viso	100

- 6.3. Galutinį konkursinio darbo vertinimo rezultatą sudaro: **vertinimo komisijos vertinimas – 60 proc.** ir **visuomenės balsavimo rezultatas – 40 proc.**
- 6.4. Visuomenės balsavimo rezultatas nustatomas pagal iki šių Nuostatų 5.1 papunktyje nustatyto balsavimo termino pabaigos prie konkursinio darbo užfiksuotą reakcijų („patinka“) skaičių. Visuomenės balsavimo rezultatų perskaičiavimo į galutinio vertinimo balus tvarka apskaičiuojama taip: daugiausia reakcijų surinkusiam darbui skiriama 40 balų, o kitiems balai apskaičiuojami proporcingai.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 7.1. Dalyvavimas konkurse reiškia, kad kuruojantis mokytojas, konkurso dalyviai ir, kai taikoma, jų atstovai pagal įstatymą yra susipažinę su Nuostatais ir juose nustatytais dalyvavimo konkurse sąlygomis.
- 7.2. Dalyvaudami konkurse dalyviai neatlygintinai suteikia konkurso organizatoriui neišimtinės teises konkursinius darbus ar jų dalis atgaminti, viešai skelbti ir kitaip naudoti saugesnio interneto švietimo, informavimo ir RRT veiklos viešinimo tikslais.

- 7.3. Asmens duomenys konkurso organizavimo ir vykdymo tikslais tvarkomi vadovaujantis Reglamentu (ES) 2016/679 ir kitais asmens duomenų apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais. Išsami informacija apie asmens duomenų tvarkymą pateikiama konkurso registracijos formoje ir skelbiama RRT interneto svetainėje.
- 7.4. Konkurso organizatorius turi teisę prireikus keisti ar papildyti Nuostatus, apie tai iš anksto informuodamas RRT interneto svetainėje.